

12555

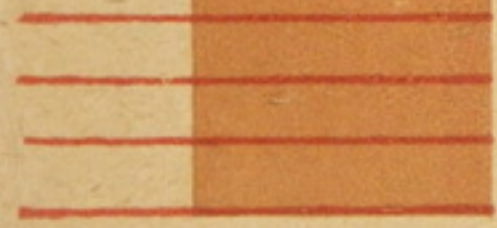
В. ГОНЧАРЕНКО

ПОЕ

1888

ИДУЗ

Д В У

ІВАН ГОНЧАРЕНКО

Д Р У З І

Державна Публічна
БІБЛІОТЕКА УРСР
№. 12555

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
ХАРКІВ 1930

Бібліографічний опис цього видання вміщено в «Літописі Укр. Друку», «Картковому репертуарі» та інших покажчиках Української Книжкової Палати

Укрголоват № 5411. 22/XII 1929.
Зам. № 673. Тираж 2.000.
Б₀ — 3 арк.

ВНООФ
Звірено 20 07 р.

Центральна
наукова бібліотека
АН УРСР
Акт № 197 92
№ 22 525-8

IBAHOBİ MOMOTY

I

Літо знов одцвіте,
Пелюстками зів'ялими, листом
Гай одягне червоне намисто
І чекагиме з вітром гостей.
Я ж пісень заспіваю таких,
Що не чули і ночі травневі.
Мій дарунок осінньому дневі
Із пісень, із палких.
Ось пісні мого серця—
Прийміть,
Я лиш так міг життя врозуміти.
Товариство, від друга візьміте
І скажіть,
Що не любо, не так,
Буду цьому я вдячний і радий.
І від них я пораду прийняв,
Дорогу, найціннішу пораду:
— Восени ти співай, як у май:
Дощ, діброви співучі і сонце,
Як гармонії, серця розмай,
Як співають пісні комсомольці.

1927 р.

ДРУЗИ

Ще не висохла криниця
У зеленому яру.
— Побіжу води напиться
І для друзів наберу.

Пийте, друзі, пийте, друзі,
Не гербуйте цим ковшом—
Я колись у цьому лузі,
Був маленьким пастушком.

Із-за гори вітер дише,
Свіжий вітер, свіжих днів.
Десь із степу молодь пише
Нам прохання хуторів:

— Завітайте з міста, хлопці,
Нам бадьорість принесіть,
Чули й ми про комсомольців,
Але ж більше нам скажіть.

Завітайте в степ широкий
В наші дикі хутори—
Підем в поле на толоки
І співають, і говорять...

І сади в нас роздвітають,
І житами шлях до нас...
— Друзі милі, я вас знаю,
Я ж маю із вами пас!

1927 р.

МІСЯЧЕНЬКОВІ

Говорили про тебе на зборах
Гнівом сірим,
Що ти, місяцю, нам тепер ворог
До деякої міри.

Ач, як в небі моргає бровою
Після довгих прогулів—
Знаєм кличеш ти знов за собою
На юнацькій гупі.

Всім нам ясно доказано,
Що це ти став зривать політчитки,
— А яким протоколом наказано
Тобі витівки ці
Чинити?

А ти знаєш,
Що ти зарвався—
Єсть положення нові,
Де і значить,
Щоб ти не втручався
В справи
Суто осередкові.

А ти знаєш, що через тебе,
Вже квітків позбулося чимало...
— Чуєш, місяцю, треба,
Щоб у нас із тобою ладналось.

Ось отак:
На повітрі відкритому
Каесемівські збори відчинимо,
— Ну, тоді вже тебе не критимем—
В тебе світла для зборів позичимо.

Тільки ж стій, договоримось—
Світлом добре постачити,
Якнайкращі умови створимо,
Щоб провести як слід—не спартачити.

А тепер, друже наш,
До побачення,
Ти там в небі, гляди — без іронії...
— Ах забули, просим пробачення!..
— Після зборів
Гармонія.

1927 р.

МУЗИКА

Граї, музико, граї!
Збуджуй кров у серці—
Хай піснями вп'ється
Наш південний край.

А дівчата в танці
Та такі ж веселі,
Як весняні села,
Соняшні уранці.

Бийте в бубни, хлопці,
Викрутом, розгулом,
Щоб і небо чуло
Радість комсомольців.

Щоб почув весь край
Радість молодих.
І сюди й туди —
Граї, музико, граї!

Ой, пішли в танець
Серед цвіту вишень
І здається дише
Місяць - молодець.

Маятником клоне,
Відбиває ніч.
Тихо, тихо тоне
В голубу безвіч.

Грай, музико, грай,
Щоб згадали зорі
У осінню пору
Про любов, про май.

1927 р.

ВЕСНАМИ

Зеленіє жито
Од вітрів димить;
Розцвітає літо,
Серце і блакить.

Покотились хвилі,
Попливли човни,
— Друзі мої милі,
Комсомольські дні.

Ой, по лугу пісня
Од човнів,
Човнів.

Журно думи виснуть
Про минулі дні.

Там побито хлопців
У житах колись...
Мене комсомольці
Кличуть на човни.

Розцвітає серце,
Жито розцвіта.
Та коли ж і де це
Бачив я жита?..

1926 р.

БАТЬКОВІ

Похиливсь на ворота мій батько—
Його вік відпливає у даль...
— Ти про кого пригадаєш, татку?..
Ти про що це сьогодні згадав?..

Похилив свою голову сиву,
Як минулого дні в туманах,
А віки ж наші будуть щасливі,
Та віки ж наші, тату мій, нам.

Лише біль відгукнеться у серці
У моєму на скрегіт воріт...
У вікно твої плечі старечі,
Твою голову видно мені.

Ти кого це в задумі чекаєш?..
Старший син твій тепер не прийде..
Синій день аж за гаєм згасає,
Щоб воскреснуть, згасає наш день.

Аж за гаєм степи при дорозі
І могила з тополею там...
Ой, шуміли в минулому грози,
А тепер пшениці і жита.

Задивився мій батько на ниви—
І на скроню сльоза спада...
Може тому, що днів щасливих
Син зарубаний не діждавсь.

1927 р.

ПІСНЯ СИНА

Пам'ятаю :
Чисте поле,
Давні обрії осінні.
І вітри дерева голять,
Розкидають жовті тіні.

Череда.
Знайомі хлопці
І осінній шелест листу,
І мене у тому році
Звали хлопці «комуністом»

— Я тоді, мала дитина,
Пас із хлопцями у полі,
Як малих нас батько кинув
І в бої пішов за волю.

— Хлопці, друзі, товариство,
Час минулого згадаєм!
Вітер з гаю жовтим листом
Чорні ниви застилає.

Вітер з гаю,
Вітер з гаю
Про минуле заголосить
І летить, летить степами . . .

Пам'ятаю
В грозах осінь,
Там мій батько з повстанцями...

.

Тату любий, тату хорий,
Не пуцу тебе до ями...
Скрізь простори,
Скрізь простори
Із осінніми піснями.

1926 р.

МАТІНЦІ

Кожний вечір я тебе питаю,
(Але відповідь знайду, чи не знайду?..)

— Чому дні
За працею конають
І для кого
Твій старечий труд?..

В вечори завіяні для кого
Ти просиджуєш над прядкою одна?..

— Чуєш бо,
Для сина молодого,
Ясно, що
Не треба полотна.

— Чуєш бо,
Ти дай хоч перед смертю
Та спочить спрацьованим рукам,
Що навчились
Працювати вперто,
Призвичаїлись
Робити за шматка.

Доки серце стомлене не стало,
А помреш,

Тоді твоїм трудом —
Вкриють руки
Білим покривалом,
Вкриють люди
Білим полотном.

1927 р.

ПІД КАЛИНОВИМ КУЩЕМ . . .

Під калиновим кущем
В дощ осінній, пастухами
Ми збиралися з піснями,
Привіталися з дощем.

Не забуде давній степ,
Пригадає — не забуде
Пастухів — своїх дітей,
Вихорів — чужі прибуди.

Гей, промчались, пронеслись
Пастушині дні на конях . . .
Хтось над шляхом уклонивсь
Степовим пожовклим гонам.

Хтось прийшов до пастухів:
— Звідкіля ви тут, відколи? . . .
— Чи ви знали пил шляхів
І гарматний гул у полі? . . .

Він` прийшов і розказав
Під старим кущем калини . . .
Це тоді, як дні — хвилини,
Хмар — осіння дерева.

Під калиновим кущем
Пастухи — Жовтневі діти.
Нахиляє берест віги,
Обгортається плащем...

1927 р.

* * *

Мовчить гаї, ось замовчить,
Бо в вас пісні сумні без листу,
А треба пісню багрянисту.
У жовтій гаї летять грачі...

Сховалась осінь у ліси,
Але спадає лист жовтявий
І вже пожовкли в лузі трави
Та помарніла неба синь.

Та чути гуд на степ широкий,
Так чути лиш в осінній день...
Гуде, на хуторі гуде —
Десь молотарка одинока.

Побігли хлопці на подоли
І чути сміх, бадьорій крик —
Ніхто журитися не звик,
Хтось на шляху проїхав полем.

Ген дітвора по косогору —
З піснями піонери в гаї.
Хвилює радість юний край,
Як теплий вітер із-за гори,
Як сонця блиск в осінню пору.

1926 р.

ВЕСНЯНОЇ НОЧІ

Так давно не стало днів минулих,
Тільки відгук, як у горах дзвін.
— Чи ви чули, друзі, чи ви чули
У степах у місячних пісні?

Сині ночі краю мого, краю
І пісні веселі, і сумні.
Я завжди замріяно вслухаюсь,
Як співають хлопці в долині.

Як співають хлопці та дівчата —
У маю вишневі вечори.
— З ким сьогодні буду зустрічатись?..
З ким сьогодні буду говорити?..

Знов промінням вулиці залято,
Білі хаги,
Українська ніч...
...Одлунали стомлені гармати
І бої одсунулись в безвіч...

Ой, виводить місяць параболу —
В синім небі вільний його шлях,
У вишневих, буряних роздолах
Моя юність, молодість моя.

Ой, ви ночі місячні й дороги,
Хто вас сповнив сумом голубим?..
На степи далекі і розлогі
Моя пісня — радість на степи.

Заспівали хлопці та дівчата.
Ніч весняна — радість молода,
Місяць в небі — вартовий на чатах
Днів минулих роки пригадав...

1927 р.

* * *

Знайомий дзвін ридає із гори,
Що сум ночей просторами розранив —
Кудись побіг степами на яри,
Шукати дні загублені і ранні.

— Село моє, знайомі голоси,
Почуть, сказати щось радісне, приємне!..
Аджеж я ваш, юнак і рідний син
В якого серце співом полонене.

І як життя нового не любить?..
Рости, горіть на праці до нестями!..
Хіба мені в уяві загубить,
Дитячі дні в степах з товаришами?

Ранковий спів і гамір у гаю,
Пташиний спів, зажурені зозулі
Ку-ку, ку-ку
У червні, у маю —
В весну таку
Нерадісне минуло.

В весну таку зелений пастівник,
Дорога в яр, де коней напували...
Проїхав хтось і курявою зник,
Як наші дні у куряві зникали.

Проїхав хтось і курявою зник —
Минуле десь, а дні мої багаті.
У полі спів дзвінчатий, голосний,
Дітей малих мажористих завзятих.
Іх поведе вожатий на яри,
Де все могили на шляху широкім,
Згадає їм незнаний світ старий,
Про боротьбу Сімнадцятого року.
На захід в степ тікає з міста день,
Вечірня мла ховається у скверах,
А сонце десь за містом упаде,
Щоб знов зійти на радість піонерам.

1927 р.

ДНІ ОСІННІ

I

Літо одцвіло —
Віддало дарунок
Людам на село.
Тільки череда
І вітри шумлять...
— Серце — пригадай,
— Розум — розгадай,
Де ж це і коли
Отакі поля,
Бачив я малим?
Тільки ж ті поля
Без осик, берез...
Вітер і стерня...
— Приведіть коня,
Буду мчати я
Степом, як черкес,
Де товариші
В селах, хуторах
Гострять лемеші:
Ціливу орать.

Де осінній гуд
Парових машин...
— Як же це забудь?..
— Як же так грішить?..

А тепер в ліси
Хлопці та дівчата,
А за лісом синь,
Стала вицвітати.

А за лісом став —
В ньому небо — дно...
Дівчину я там
Покохав давно.

Хто це коло неї,
Днів не бачив скільки?..
В дівчини моєї
Очі італійки.

— Очі, це про вас,
Ждіте — я прийду.
А тепер в листах,
Буду я вітатъ
Осінь молоду.

II

Я полями,
Шляхами йду.
Гей, простори широкі, пустельні,
Це ж осіння пора туманами.
Колихає печаль своїх дум...
У тумани стеги полоненні.

Дальні дзвони,
Осіння печаль.
Журавлі запізнались у вирій
Та й упали з риданням на гони
І кричать, у туманах кричать...
Так кричать лиш немічні і хирі.

Хтось самотній
У полі
Кріз тумани гука та гука
Одиноко, скорботно,
— Гей, та гей, мої воли,
Як діди у минулих віках.

Де ж це, де?
Я не знаю,
Тільки знаю весну голубу...
Знов настане той день.
Та тепер я ніяк не згадаю,
Де я був і про кого забув?..

Буде сонце,
Весна!
Ми з плугами весінній грози,
Заспівають пісні комсомольці.
І летять журавлі та до нас
Привітались в дорозі.

III

Мало сонця в осінній дні
Та багато туманів.
І од того печальні пісні
У гаю в золотому убранні.

Але ж друзі, залиште печаль,
Юним серцем журитись не дано!
З сонця блиском у юних очах
Ми ступаєм на Нового грані.

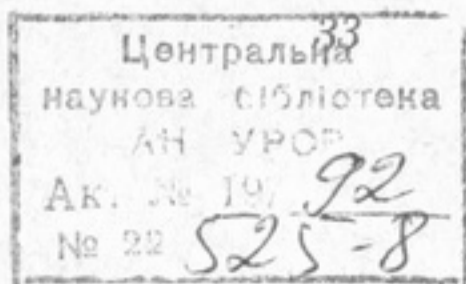
Берегами трава шелестить,
Лист пожовклий спадає з берези.
Нам наказ:
В дні осінні гострить
Дужих тракторів крицеві леза.

Нам наказ:
Гартувать, гартувать
Наші лави — хай дужими стануть!
І Дніпро в наші дні заспіва
На порогах мотив Дніпрельстану.

На тумани — вогонь і запал.
Шлях в обривах — берітесь за руки!
Нам наказано твердо ступать
До мети по болоту і бруку!

1926 р.

2 Друка

II

КИТАЙЦІ

Над селом сіє мряка...
Туман...
Чути бій в далені за горою.
Тут вели їх — і їх нема...
Тут вели їх юрбою.
Крізь туман — у вікно крізь туман...
Їх на смерть провозали уранці...
А чи ж знає хто їх імена?...
Ген могила забитих китаїців.
Їх ніхто на чужині не зна.
Під парканом кодись,
Не забуду.
Кожний сміло дививсь,
Склавши руки на жовтії груди,
Тільки в юного сльози лились...
— Марні сльози —
Промовив вожатий,
— Смерти вашої доля не впине,
У Китаї сім'я заголосить,
Заридає за батька, за сина...
— Ну... Прощайтесь...
Вам жити хвилину.—

Ах, на кого,
За що?..
І на кого,
Смертю в очі заглянули дула?...
Мряка тіло побите лікує...
Облива на хвилину... недовго...
Під парканом
Бронзові статуї —
Тільки сльози
Лились в молодого...
Може мати стара у Китаї?...
Може дівчина з бою чекає?..
І звернувся ватажок до команди:
— Хлопці, дати їм слово!..
І один із китайців промовив:
— На чужині вмирати за Ради
Ми готові!
І щось до китайців...
Був огонь од команди...
І тоді жовтолиці повстанці
На чужині вмирали за Ради.

1927 р.

КРИВАВИЙ ГАЙ

Послухайте,
Співаю
Тривожну пісню в гаю.
— Мій, гаю кучерявий,
Осики і тополі,—
В гаю холодні трави
Вливають серцю болі.
Не дзенькіт гаю листом,
То блиск на сонці леза...
— Велю вам, комуніста,
Розп'яти на березі!..
Такий він нерухомий.
— Послухайте, співаю!
— Гей, вітре похоронний,
Розкажуй — помираю!..
Такий спокійно-блідий.
— Я смерти не боюся —
Мовчать берези, віти —
Додолу тужно гнуться.
Береза затужила —
Прикуто ланцюгами...
Його росою змила —
Росою, чи сльозами?..

— Гей, хлопці, одв'язати —
Хай риє собі хату!..
Дали ножа у Руки,
Щоб яму виривали,
Для смерти працювали...
А серце стука, стука!..
Послухайте,
Співаю
Сльозами пісню в гаю.
І риють, риють руки...
Його чекають муки —
Навколо п'яні очі...
— Вмирать од вас не хочу!—
І враз у серце лезо...
І тільки кров хлюпоче
На трави і березу...

1926 р.

НА ПІВДНІ

А як сонце лягало в Дніпро
І котилися хвилі на юг
Я Дніпрові сказав:
— Будь здоров!
Я одразу тебе так люблю!...
І Дніпро покотився, побіг —
Сині води до моря поніс;
Пароплави пливуть голубі,
Як козачі байдаки колнсь.
А на березі луг і степи,
Скрізь степи
та степи,
та степи!
Гей, під небом таким голубим --
Я люблю вас широкі степи!
Хутори у пшеницях тонуть.
Обрій синій,
Широкий такий,
Де по степу отари пасуть
Сивоусі діди — чабани,
Де кричать залізниці в степу —
Я сьогодні приїхав на юг.

1926 р.

ПЕРШИЙ ПАРОПЛАВ

Зустрічати прийшов я не сам —
Сині води на степ розлились;
У південному краю краса,
Де бої одлунали колись.

У південному краю весна.
Я не бачив таких воскресінь.
Даль дзвінка, даль така голосна,
Ви їй жертвою сум принесіть.

Принесіть, журавлині ключі!
Гей, на землю їх гомін упав,
А на водах — з землі — пливучи
Закричав,
Привітав пароплав.

Ось він перший на водах красунь,
А на березі сотні...
Серця
Пароплаву хвалу однесуть —
Однесли б мабуть зорі — сонця.

І йому це сьогодні привіт:
Сонця, радости, степу й весни!..

Привіта новоявлений світ
Тільки дужих,
Міцних,
Голосних!

Він поїхав за обрій кудись,
Аж на обрії крик його, дим...
І вперед в сині води вдививсь
На містку
Капітан молодий.

1927 р.

НОЧІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ

Покотилась по небу зоря
Над степами, над луками...
Десь ридають прибоєм моря,
Чорні хвилі примарами — рухами
З берегами про бій говорять.

Покотилась зоря небосхилом
Та й упала додолу...
Десь ридають прибоюми хвилі,
Свою долю, виспівують долю.—
Альбатроси летять дужокрилі.

Берегами
Гей даль!
Чорноморськими
Пароплави наш край привітали.

Та степами
Гей, простір!
Херсонськими
Відгукнулись степові вокзали —
Це ж наш край!

Заспівала дівчина в гаю.
Ці пісні зачаровують поле.

І здається все слуха навколо,
І зозулі і ті не кують —
Заспівала дівчина в гаю.

Та ця пісня мені не така,
Як тієї дівчиний,
Що живе десь в степах Полтавщини...
Я не стану із півдня гукать,
Вона зморена в полі спочине.

Гей, шумує невпинно лиман,
Скелі лиже.
Моїй радості гранів нема,
Як метелиці у бездоріжжі,
Як порогам в степах Запоріжжя.

1927 р.

* * *

Може, чую сьогодні востаннє
У тополях кування зозулі,
У тополях зозулі кування.
На простори широкі й далекі
Світить сонце із синього неба
І косарок поранками дзенькіт
Роздзвенівся бадьоро по степу.
І спадає на води Дніпрові,
(Тут ридали в минулому кулі),
А на обрію хмуряться брови --
Хмари неба ніяк не затулять.
А на обрію крик пароплава --
Он, аж ген закурив на Одесу.
Нашим дням вколо радість і слава,
Нашим дням сонцедзвонно воскреслим!
На простори печаль золотая.
(Тут ридали в минулому кулі),
І тому, може, журно ридає
В дві прекрасні в тополях зозуля.
Може, чую сьогодні востаннє
У тополях кування зозулі,
У тополях зозулі кування.

1926 р.

ОКАРИНО

Розцвітають весняні дні,
Розцвіта моє серце калинно :
Над горою колись на весні
Вечорами ридав окарино.

Окарино про сум і любов...
В синю даль, як у сві, поетичну...
І пімній золотавий клубок —
Місяць в небі замріяний вічно.

Там манили простори мене
До ріки, до Дніпра голубого,
А Дніпро чиясь мати клене —
В неї сина забрав дорогого.

Край Радянський життям боронить
Попливли на човнах колись хлопці.—
Верболіз з очеретом шумить,
Як тоді
В тому році.

Попливли аж на гору Дніпром
І не чути...
— Чи приносили хвилі їх кров?...
Чи ти бачив їх труси, Славуто?..

Скільки років пролинуло, днів?..
Та ні звістки про хлопців...
Лиш говорять про бій
Над Дніпром у далекій Каховці.
А тепер тільки шелест осок,
Аж до мене на човен спадає:
У вогнях розцвітає Херсон.
У вогнях уночі розцвітає.
— Човне мій, не хились, не хились.
На вогні твоя путь буде вірна,
А на березі знов, як колись
Заридав у гаю окарино.

1927 р.

ЛИСТ ІЗ ПІВДНЯ

Пролинуло вже більше року —

Покинув пристань і Дніпро.

Дівчина пише чорноока:

— Ну, як живеш, чи жив, здоров?..

Чи завітаєш, друже, скоро,

До нас на пристань, на лиман,

Де небо зоряним узором

Дніпрові води вишива?

Тепер Дніпро такий широкий —

Розлився водами ген-ген!..

А ти казав того ще року,

Що покохав

Його й мене...

А ти казав:

— Прощай, дівчино...

А ти казав...

Ось той і дуб...

Цвіте над берегом калина,

А може в мріях цвіту -- дум?..

Оце на пристані гуляла

Про боротьбу, про шум гаїв,

Твої поезії читала

І уподобала я їх.

Пригадую дівчат і хлопців.
І працю радісну таку —
Твої вірші у «Комсомольці».
Твої вірші в «Молодняку».

— Ну, як забути, не згадати
Сільського хлопця - пастуха.
Коли з Полтавщини так радий
Весінній вітер не стиха.

Люблю красу під синім небом,
А дні дзвінкі пливуть, летять,
Бо я закохана у тебе,
Бо я закохана в життя...

1927 р.

ДІВЧИНІ

Йшли попід горою травами з тобою.
А дівчата пісню з поля на горі.
Похилились верби журно над рікою,
Похилились верби давнії старі.

І чуття багато,
Але обмаль мови...
Слухали — раділи — і пісні, і шум...
Мусів я сказати
Лиш одне те слово
Та тепер ніколи більше не скажу...

Ми попід горою йшли удвох лугами,
Де колись, ще дітьми зустрічались теж...
Пригадай — малими,
Знаєш — пастухами,
Де тепер шипшина розово цвіте.

Стежкою вузькою...
Сонце в небо синє
Там аж за горою
Човном запливло...
Віє деревієм і цвіте полинню
Цвинтар одинокий в полі за селом.

А зоря у небі зайнялась над нами.
— Чому ж затремтіла.
Як од стріли лань?..
Не могла промовить
Слова за сльозами,
На траву шовкову сльози пролила.

Лиш могла промовить:
— Брата вбила куля,
Там його могила...
Деревій, полинь —
Як зачули трави, трави, що не чули.
Не росли крові...
Плакали й вони...
Йшли попід горою.
На горі дівчата
Надобраніч сонцю,
А воно — кумач.
— Тут його забито, тут повстанці - брата...
Тільки й міг сказати:
— Дівчино, не плач.

1927 р.

ВОСТАННЄ

З кохання плакав я, ридав...

П. Тичина

Турбується,
— Поїдеш ти, і не повернешся ніколи,
А вітро - шуми лісом голим
Закрутять зірвані листи.

Тоді із листом до млина
Про нас спитають вітровії,
— А я скажу, що далина —
Про котру в мене сум і мрії,
Вона одна про нього зна.

А знали (й як!) осінні зорі
Любов до ранньої роси...
— До кого схилишся в покорі,
Кому другому віддаси
Свою красу? Хто приговоре
І до любови й до знесиль?..

У очі пильно і з докором
Вона дивилася мені
В очах питання: А чи скоро?..

Та це ж із нею ми одні,
Зійшлись на праці в вечір синій,
Коли із поля в далині
Іржали коні на долині.

Турбується,
— Поїдеш ти
(Чи на завжди?..)
Кудись до міста`
Та чи писатимеш листи?..
А з поля вітер дальневістий
І спів сумний дівочий дальній,
І плач гармонії прощальний.

1927 р.

РОЗЛУКА

Коли на станції гудок
Луною в тишу вечерову —
В саду розквітлений бузок
На нас чекати буде знову.

І може схилишся одна
В чаду од пахощів над тином...
— Яка тяжка тоді весна,
Коли без слова любий кинув.

Колись на станції гудок,
А ти не вийшла виряжати
І за вікном прощавсь дзвінок,
І за вікном останні хати...

Про давнє спомини, мов біг
Степових трав довколо вікна.
Тепер і я скажу тобі
Про ранену любов навіки.

Згадай же ти кохання наше
Про осінь ту хоч заспівай,
Як на млині під вітру зашум
Тебе я, ніжну, цілував.

А потім з півночі зима
В раменах плакала і вила
Та ще зі мною ніч віма
Коло млина одна бродила.

І марно я тебе чекав,
Кругом лиш чув собачі вої
Та край села в одній із хат
Музика грала жалібної...

Сніги... Сніги... А я ж чекав —
В своїх листах до тебе плакав,
І лиш рамена вітряка
Над сніжним полем — смертним знаком.

Та ще листи твої надіїні...
Весна і ти... Сумні пісні...
— Пісні і очі мелодійні,
Чому ви зрадили мені?..

... Колись із станції гудок
Святковим вечером прилинув —
Я не прийшов... Пішов і змовк...
Тебе й село твоє покинув...

І лиш рамена вітряка
Хрестом над полем — смертним знаком
Та крики з станції гудка...
І хтось над тином гірко плакав...

1928 р.

ЗРАДА

Дівчино — що забула,
Дівчино, зрадо моя,
З ким ти цю весну чула
Першого солов'я?

Камінь на серце давить —
В ночі тривожні сні...
Зім'яті свіжі трави
Й біле убрання весни.

Снилось — хтось інший тішив
Хтось там на трави ліг...
... Зім'яті трави свіжі
В'яли од теплих ніг.

Снилось? Було це?
Не знаю.

Снилось. Було це —
Ридав

Ночами снівого маю,
Дівчино молода.

Дівчино в білім убранні —
Маю вишневий цвіт,
З ким це твоє кохання,
Жар цих дівочих літ?

З ким ти далека, щасна?
Хай хоч тобі й не твій,
Я ж тебе люба, прекрасна
Буду любити повік.

Дівчино — що забула
Зрадлива й рідна мені,
З ким солов'я ти чула
Першого на весні?

1928 р.

СВАЙБОВІ ЖАЛІ

Забили в бубни край села,
Заграла музика свайбова,
Отам і юність оджила
Моєї першої любови.

Чи буде молодість, чи ні?..
А друга скрипка: жити, жити!..
І так дівчині на весні
Батьки звеліли одружитись.

А я ж любив її...

Та як!..

А я ж любив її

Та марно...

Тепер для мене і гопак

Здається плаче тужно, карно...

Стискає серце гострий біль...

Я б не хотів...

Цього не треба!

— Гей, сонце — радісний рубін,

Пошли могутности із неба!

Дай, сонце, сили, боротьби,

Дай серцю дужого протесту,

Щоб мужньо радістю забить

І вільним словом пісню нести!

А там гуде,
А там рида,
Десь за городами — садами
Моя дівчина молода
Прощається із юнь - літами.

— Ну, що ж, прощай...
Так цьому быть,
Не міг цього я передбачить...
А там настирливо гудуть —
— Чи ти, чи музика це плаче?..

Піду тепер на луки сам —
(Колись удвох...) і в серце коле...
Тільки того тебе не взяв,
Що я працюю в комсомолі.

Це не вподобалось батькам.
— Ну, хай... Ці дні мене згартують,
Живи одруженим життям,
А я іще попарубкую!

А ти, музико, вдар «одбой»,
Скажи од мене там змістовно,
Що комсомола на любов
Я не зміню, безумовно!

1927 р.

III

ДО МІСТА

І зосталася мати одна
На шляху у осінньому полі,
В серці матері туга і болі
По розгублених дітях — синах.

— Люба нене, прости, не клени
Молодого і рідного сина —
Він тебе назавжди не покинув,
Він приїде покоханий син,
Коли захід нової весни,
Синій вечір змалює в калину.

А тепер він просторами йде —
В нього вистачить радості-крови.
Син твій пише, що знову приїде,
І казав же, що вернеться знову.

Розпрощалася мати із сином:
— Сину мій, вибивайся між люди...
І твій син, безумовно, ростиме,
І до тебе весною прибуде.

1927 р.

ПОЇЗДОМ

(Станційне)

В дорогу рушив гордий потяг
З могутнім покликом у степ.
Вогонь станційний одцвіте,
Оддаленіє позолота,
Щоб знову мандрівним вогнем
В незнанім обрії з'явиться
І розцвісти,
І розгубиться.

Піднявши руку, привіта
І путь відкриє семафор —
З вогнем зеленим по світах,
Над прірвами гранітних гор
І над моря на варту став.

І розцвітатъ, і одцвітатъ,
Йому завжди людина волисть.
Обгонить потяг ліс і поле
Та й мчить у дальнійї міста —
Несе с собою радість, болі... .

Колесам думи в такт одбились...
А за вікном

Десь на путях,
Як дні минулі, як літа,
Вогні,
Що шляхом розгубились.

1927 р.

З ПАНЯНКОЮ

По - звичайному десь на станції
На пероні її зустрів.
(Привокзальні цвіли акації,
Синє небо, тоска гудків...).

На пероні в убранні шовковому —
Її очі мені на лице
Та на серці тепер пастуховому
Буть безсилим, легким папірцем.

— Ну, а все таки, хлопці, дозвольте,
Мені вивідать розум у неї,
В неї мрії в якому розльоті
І життя для якої ідеї?—

На пероні удвох на станції —
В неї сiali і очі, й гудзики...
— Я люблю українську націю,
Спокій степу і музику...

— От і ви, такий замріяний,
Певно жив у цвітах, серед вишень?—
Дише вітер розвіяно
І нерівно панянка дише...

Її очі потьмарились —
Я сказав їй: чуєш,
Ми на праці любить при звичаїлись,
Лише тих хто працює.

А як поїзд прилинув заснажений,
Учорнілий степами од сонця,
Із вагона панянка ображена
Виглядала на комсомольця.

Поїзд рушив — і йому потанути,
В далені у степах заховатись,
А хотілося ж похуліганити,
Із паняночки насміятись...

Хай...

Не так ми поборемось —
Знаю
— день той настане,
Буде час — договоримось
За життя і за розкіш востаннє!

1927 р.

В ПЕРЕЯСЛАВІ

Здається зовсім небагато
Лишилося старовини...
Од міста пристань верст з десяток,
Залізний шлях посторонив

За двадцять сім верстов од міста,
А в місті цемент й очерет
І вечорами гармоністи —
«Гоцак», «Разлуку», «Карапет»...

На передмісті лісопильня —
(Гудків індустрії не чуть).
У вечір ясний і могильний
Церквів ніяк не полічу.

Якоюсь давньою над степом
Старинна церква...
В нових днях
В будові гетьмана Мазепи
Уже пошпарення
линя.

Злиняє й місто — знаю певно,
Одягне цемент і бетон,

Його будитиме щоденно
Гудків
надхненний баритон.

І ці ваги на кожному кроці,
Як спогад предковичних літ —
... Давно тут ордами половці
В часи загинулих століть.

Давно половці, печеніги...
На південь насип, степ могила...
І сльвом місяць, ніби снігом,
Степи і вулиці залив.

Блукають тіні полохливо
По вулицях, як дим — врозтіч,
Дівчат веселих, уродливих
З очима - зорями в цю ніч.

Гуля гармонія по місту.
— Гармонії не слід мовчати.
І хочеться закінчити змістом
Про гармоністів
І дівчат.

1927 р.

ТРАВНЕВИЙ ДОЩ

Дві росинки, ніби сльози,
Впали з ясена на руки —
Аж у місто дальні грози
Із степів сюди приносить
Степу — вітер
Громи — круки.

Дощ по бруку — шум шовковий,
Дзвоне листом, ясен — листом
І мотор трамваїв грає
На зворотах бандуристо,
Як з-під ринви дощ у маї,
Як в грозу весни — діброви.

Дощ травневий, падай, падай
На обличчя і на чоло...
Десь пішли дівчата в поле,
З міста в поле на левади —
Там моя дівчина Рада.

Принесе квіток для мене,
Буде радісна, щаслива,
Оповість про степ зелений —
Там пшениць і жита злива —
— День надхненний!

Грають марш дощові струни,
Струни маю трав'яного —
О, тепер я пригадаю
Дальній степ тії комуни,
Де мене тепер чекають
Молодого.

1927 р.

НА МОГИЛІ БЛАКИТНОГО

Відкрити голову я низько нахилю,
Вклонюсь весні і праху молодому...
А місто ген поринуло у млу
В чеканні першого весняно-грому.

І крапа дощ з весінніх свіжих хмар,
Спада несміливо криштальними нитками...
Та й зашумів.
Хтось струни розірвав —
І затужив об витесаний камінь.
Побіг у степ.

На цвинтарі трава,
Росте, буя, а сонце свіжі роси.
Дощеві роси солодко співа,
Співа, висушує чийсь гарячі сльози.

А там ідуть,
А там музика гра,
Це ті, що світ
На двоє поділили.
Впаду на камінь,
Упаду між трав,—
Од радості заплачу на могилі.

Од радости, від того, що ростем
Й його нема між нами в дні прекрасні...
Цвітуть степи і далина цвіте,
Заводами замріяна і щасна.

Прибоєм, гулом радість сторони,
Яку любив ти і віддав їй сили,
А я квіток нарвав і схоронив
На вічний спогад в тебе на могилі.

— Удари серця й молота,
Крешіть!
Одно лиш серце битися не стало,
А на могилу йдуть товариші,
Позичить в тебе гарту і запалу.

1928 р.

ІЧНЯ

Запнтав семафора гудок,
Щоб хвилину спочити на станції.
Закричав і замовк
Після праці.

Мати тут молодого колись
Василя Чумака виряжала.
Сльози нецьки давно пролились.
Бо за сином, як мати, ридала...

На пероні тепер молоді
Чути сміх і розмову веселу.
— Воскресіть же тепер, породіть
Чумаків і заводи, і села!
Воскресіть!..

За серпневим селом
Сонце гасне.
Тут родився із світлим чолом
І співати не став
Передчасно...

Про розстріляний день,
Коли серце горіти не стало,

Хтось пита:
— Де ж ви, де?..
Що десь кликали, звали,
Молоді і гарячі уста?

Хтось гукає, хтось зве...
Тільки дим помелом,
Де гадюкою потяг мчить знову
І в садах заховалось село
Чумакове.

1928 р.

ПРИВІТ

А вже й двадцята весна.
— Привіт тобі, рости, юначе,
І серце сонячно - гаряче,
І пісня в тебе голосна.

Вітайте хлопці, та отак:
Збирайте музику — ушкварте!
Життя на багаті літа
Звінчайте комсомольським гартом.

— Дівчата, хлопці, товариство
Я з вами, ваш і назавжди!
Не раз цвіли й спадали листом
Гаї, де з вами я ходив.

І від того веселий я,
Що покохав життя над міру
І в сили наші хто не вірить,
Схилюся той до смертних ям.

— Збирайтесь — підемо в ліси
Уже весна.

— Дівчата, хлопці,
Музика, сповнюй неба синь
Про радість бий на кожному кроці.

Акорди радості розвій,
Старі хай скажуть :
— От так діти !
Вони зросли у новім світі,
У світі житимуть новім.

А ви примовте, ну, скажіть,
І ми тепер в борню готові !
Весь світ повстаннями оновим,
Весь світ від бою задрожить !

Весь світ в пожежах перехресни
Весь світ !
Мені вже двадцять літ !
— Привіт тобі, двадцята весно,
І молодняківцям привіт !

1928 р.

В НІЧ

Авто кричить перелякано,—
Зорями свіг ліхтарів —
Там он розквітнули маками,
Аж на Холодній Горі.

Доки мені ще примарами
Шумні й вогнені міста.
— Місяцю рідний, захмарений,
Чому над Харковом став?

Місяцю рідний, закоханий.
Ще у колисці малим,
Линь понад хмари сполохані,
Понад просторами линь.

Там, за степами широкими
Друзям про мене скажи.
Здавна минулими роками
Скільки я з ними прожив?

Теплими синіми хвилями
Мій це привіт в далину.
З вами знайомими, милими
Цілу я ніч не засну.

Буду я довго пригадувать
Спів вечорів і сади,
Кожний бо вечір, як радував
В музиці вас молодих.

Знаю й тепер зустрічаєте
Весну й без мене в піснях.
— Друзі, мені вибачайте,
Що вже тепер проміняв

Я вашу дружбу на місто —
Поле і луки й гаї...
Сяють далеко, іскристо
Сполохи ночі вогні.

1928 р.

ЛИСТ ТОВАРИШАМ

Привітні дні,
Товариші мої.
Про вас згадав
Минулими я днями,
Як пада сніг
В замріяному сні —
Трамваїв гуд
Назустріч із снігами.

Продольний біг
Дротами лопотить,
Розгон вітрів
Завулками подався...
Згадки мої
Про дні, що я горів,
Про осінь ту,
Що з вами розпрощався.

Колись було -
Давно і недавно:
Таке село
Звичайне, тихе й різне.

Збирались ми,
Коли в степах горном
Вечірня даль
Спалахує, то блідне.

Віддав кому
Я молодість свою
І де любив
Пісні із - поза гаю
Весну в маю
І може це тому
Мене ще й досі
Селюком звивають?

Та я люблю
І міста шум і зріст,
Його віхто
Не стримає, не спине
Шалений біг.
І радісно зустріть
Готуюсь я
З - за моря весну синю.

Нас кличуть дні
Робити і рости
Любить життя
Життю любов віддати,
Коли ж весна
Чорноземи розгладить —
Приїду я
Дорогами весни

До вас в село
І жить, і працювати
Привітні дні —
Товариші мої.

1929 р.

З ЦИКЛУ «ВЕЧОРИ»

Ліхтаревий мрійній промінь
Зупинився у вікні.
За стіною сміх і гомін
Будять спогади мої.

Скільки пройденого мною,
Де я тінню промайнув?
Звуки пісні за стіною
Не дають мені заснути.

За стіною балалайка
(«Сербіяночка моя») —
Звуки пісні,
Звуки танку
Не вгамуються ніяк.

Ніби давньою весною
Тиха гребля,
Шум ріки,
Де ходили над рікою
І дівчата, й парубки.

Там це молоді з піснями
Отакі, як я, ростуть

Та співають вечорами
Над рікою
На мосту.

А мені в думках ще й досі
Стиск руки,
Сумне — «Прощай» . . . —
Коли поїзд в пізню осінь
Осокорам прокричав.

Я не маю в серці жалю,
Все минуле — сон немов, —
Крізь вікно гудок з вокзалу
Нагадає про любовь.
Нагадає дні знайомі

І дівчат, і хлопців тих,
Що тепер
Мені з райкому
Привітальні шлють листи.

Скільки пройденого мною,
Де, мов тінню, промайнув?
Звуки пісні за стіною
Не дають мені заснути.

1929 р.

ДРУЖЕ МІСЯЦЮ

Впливає, як кров на рані,
Як в ті ночі давно впливав,
— Любий місяцю, друже даьній,
Слухай нових пісень слова.

Нам з тобою б на с'їм Сосюри
Рушить з боєм весняних рим
І Констанцію, і Лауру,
Як полову одвіємо ми.

Гей, пісні ж ви мої весняні,
Лийте в ночі гармонії спів!
Хто до вас отаким коханням,
Сніні ночі весни горів?

Хто так любить життя і весну
Юрби хлопців,
Дівчат молодих,
Коли місяць од щастя сплесне
В водах неба веслом золотим.

Коли місяць гойдає хмари,
Розгортає
Їх ніжний ряс —
Десь село у степах пригадую
І пригадую котрий раз?

Десь село у степах України
На горі над рікою стоїть,
Я кохав там колись дівчину,
Нам було по 17 літ.

І весною дівчини зрада
Під раменами вітряка —
І пішов я тоді безпорадний
В нові обрії щастя шукать.

Я пішов...
В небі місяць лузав
Понад степом насіння зор...

Я найшов
Собі в місті друзів,
Дорогих собі друзів найшов.

— Друже, місяцю, як обняти
Найрідніше мені дорогих,
Що навчили мене співати
І радіти в піснях моїх.

1928 р.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ

I

І перед нами піднялись
Рядами димарі угору.
— О, рідна нене,
Не молись,
У даль печально не докорюй,
Що вже тепер в добу сувору
Шляхи між нами розійшлись.

А перед нами,
Когось дорізують, чи б'ють...
І димна хмара над степами,
І дивна невідома путь.

Мовчать мої товариші,
Нікими стежать — їм же дивом,
Як і мені димові гриви
Та гул доменної душі.

Ображений не тільки я,
Мої прокльони в степу — нетри,
Що жив — родивсь далеко як
В степах од промислових центрів.

А там в степах дитячі сльози
І блідна мати на порозі...
— Ех, мамо рідна.
Не зідхай,
Прости ж ти синові...
Прощай!

Про що ж колись гадала ненька,
Коли синок ще був маленький?..

І вже причалив пароплав.
Виходили ми всі без мови,
А на «Петровському» кричав —
Вітав нас потяг маневровий.

— Так, здрастуй, місто. Я ніколи
Не був таким ще юнаком.
Про тебе марив в мріях, сном...
Про димарів стрункі тополі
Із димним рястом над Дніпром.

II

Пий, вечір, шум заводів, пий,
Твої привітні шумні речі
Я однесу в глухі степи
І розкажу про тебе, вечір.

Заводи горді над Дніпром,
Пливуть човни Дніпром на веслах
І срібне місячне весло
На береги пісні повесло.

І тут веселі й молоді
З заводів хлопці і дівчата —
Пісні й музика на воді...
— Вони ж такі стрункі, хороші
Зросли в димовому цвіту,
Що небо синєє порошить
І підіймає в грудях дих.

Вони і дружні, і привітні,
Для праці ж вистачить запалу!
Тут комсомольські лави рідні
Крицевим лавинам металю.

Пий, вечір, шум заводів пий,
І слухай комсомольські речі,
Щоб розцвіли глухі степи,
Як ти, мій комсомольський вечір.

III

Заводів марилаь гроза —
На обрії вогненний парус.
Й мене благав: — Вернись назад —
На полустанках «Вестингауз».

Стою. Дивлюсь у тьму степів
В їх глибині нічна мовчанка...
Не раз ще потяг прогудів
Лівобережним полустанкам.

І я оглянувся не раз
Схилившись на вікно вагона,

Мов дивна музика якась
Мигтіли ліхтареві грона —
Прийдешній радували час.

Я відчував сонцеві тони,
Як струни музики,
Як дзвони.

Степами потяг — що є сили,
Колеса в такт: хут-чіш, хут-чіш...
А у степах на небосхилі
Хтось дихав полум'ям вночі.

І потяг мчить. Все тане й тане
На обрії гаряча кров...
— Прощай, ти марево загравне —
Дніпропетровське над Дніпром.

1928 р.

ДОМНИ

Т. Медведову

Упало сонце за Дніпром
На плечі вечора в задумі,
Доменний блиск в вечірнім шумі
Махає огненим крилом.

Дніпрові води перейма
За димарями небо — рана
І дим, і блиск, і гул вагранок,
І маневрового сопрано —
Вечірній обрій розламав.

Гей, димарями в небо студить,
Вогнем вирує по ночах.
Які могутні й творчі люди!
— Мій друже, слухай — буря наче,
Мов дикі орди на ножах —
В домен серця такі гарячі
І буреломний в серці жах.

— Ковтайте ж вугілля, руду,
Розлийте чавуну озера,
Щоб мільйони тонн продув
Вогненим подих бैसेмера.

Щоб розплелись димові коси —
Навхрест просторами гудки,
Піддайте сил залізні крани,
Бо ж нам творить у дві — віки
Й гордиться віком Дніпрельстану.

Скотилось сонце за горою
За димарі у степ.
— Мій друже,
Ми ще зустрінемося з тобою,
Ми ще ростем
На праці
Дужі.

І ми росли в борні, в огнях
Під спів куль й гарматні громи,
Щоб оспівати у піснях
Серця
Революційних
Домен.

1928 р.

З М І С Т

	Стор.
I	
Літо знов одцвіте	9
Друзі	10
Місяченькові	12
Музика	14
Веснами	16
Батькові	17
Пісня сина	19
Матінці	21
Під калиновим кущем	23
Мовчить гаї	25
Весняної ночі	26
Знайомий дзвін	28
Дні осінні	30

II

Кптайці	37
Кривавий гай	39
На півдні	41
Перший пароплав	42
Ночі чорноморської	44
Може, чую сьогодні востаннє	46
Окарино	47
Лист із півдня	49
Дівчини	51

	Стор.
Востанне	53
Розлука	55
Зрада	57
Свайбові жалі	59

III

До міста	63
Поїздом	64
З панянкою	66
В Переяславі	68
Травневий дощ	70
На могилі Блакитного	72
Ічня	74
Привіт	76
В ніч	78
Лист товаришам	80
З циклу «Вечори»	83
Друже місяцю	85
Дніпропетровське	87
Домни	91

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

Правління: Харків, вул. К. Лібкнехта, 31

ПО ВСІХ ФІЛІЯХ ТА КНИГАРНЯХ ДЕРЖВИДАВУ
Є ТАКА ЛІТЕРАТУРА З КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА:

ПОЕЗІЇ

- Баданович, М.*— Вінок. Поезії. 92 стор., ц. 85 коп.
Бабинський, В.— Поезії. 102 стор., ц. 1 крб. 75 коп.
Влизько, О.— Живу, працюю. 197 стор., ц. 2 крб. 50 к.
Дикий, А.— Огонь цвіте. Вид. 2-ге. 52 стор., ц. 80 к.
Йогансен, М.— Ясен. 63 стор., ц. 90 коп.
Косляченко, Г.— Полуданок. Поезії. 148 стор., ц. 2 крб. 50 к.
Косляченко, Г.— Шторм. 93 стор., ц. 1 крб. 10 коп.
Луценко, І.— Кубанський провесінь. 35 стор., ц. 25 к.
Мисик, В.— Блакитний міст. Поезії. 30 стор., ц. 75 к.
Поліщук, В.— Книга повстань. Видання 2-ге. 155 стор., ціна
2 крб. 30 коп.
Рильський, М.— Гомін і відгомін. 79 стор., ц. 1 крб.
Сорока, О.— Кимак. 67 стор., ц. 1 крб.
Сосюра, В.— Поезії, т. 1. 218 стор., ц. 2 крб.
Сосюра, В.— Поезії, т. 2. 220 стор., ц. 2 крб.
Терещенко, М.— Республіка. 62 стор., ц. 90 к.
Тичина, П.— Поезії. 165 стор., ц. 2 крб. 25 к.
Фомин, Є.— Трипільська трагедія. 46 стор., ц. 30 к.
Шкурупій, Г.— Для друзів, поетів сучасної вічності. 172 стор.,
ц. 2 крб. 20 к.
Щербина, Н.— Ранок. Поезії. 43 стор., ц. 65 к.

ПРОЗА (ОРИГІНАЛЬНА)

- Анищенко, К.*— Мандрівки до Південного Бігуна. 186 стор.,
ц. 80 к.
Анищенко, К.— Піраміди пролетаріату. 227 стор., ц. 1 крб. 20 к.
Антоненко-Давидович, Б.— Смерть. Видання 2-ге. 293 стор.,
ц. 1 крб. 15 к.
Бузько, Д.— Про що розповіла ротаційка. 111 стор., ц. 50 к.
Вухналь, Ю.— Гуморески. 238 стор., ц. 75 к.
Гжицький, В.— Муца. Вид. 2-ге. 150 стор., ц. 60 к.
Гжицький, В.— Чорне озеро. (Каракол). Роман. 404 стор.,
ц. 1 крб. 80 к.
Головко, А.— Можу. Вид. 3-є. 361 стор., ц. 1 крб. 60 к.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

Правління: Харків, вул. К. Лібкнехта, 31

- Дніпровський, І.* — Заради неї. Вид. 2-ге. 227 стор., ц. 1 крб. 40 к.
Досвітній, О. — Нас було троє. Видання 2-ге. 202 стор., ціна 1 крб. 40 к.
Досвітній, О. — Хто. Вид. 2-ге. 210 стор., ц. 1 крб. 30 к.
Елік, Г. — Без ґрунту. Вид. 2-ге. 30 стор., ц. 2 крб. 45 к.
Запору́йко, П. — По той бік греблі. 161 стор., ц. 70 к.
Качура, Я. — Зламана присяга. Вид. 2-ге. 173 стор., ц. 1 крб.
Косинка, Г. — Вибрані оповідання. Вид. 2-ге. 227 стор., ц. 90 к.
Коцюба, Г. — Змова масок. 230 стор., ц. 1 крб. 30 к.
Кундзіч, О. — Новелі. 289 стор., ц. 1 крб. 75 к.
Ле, І. — Юхим Кудря. Оповідання. Вид. 3-є. 284 стор., ц. 1 крб.
Любченко, А. — Буремна путь. Вид. 4-є. 145 стор., ц. 75 к.
Микитенко, І. — Голуби мира. 255 стор., ц. 1 крб. 65 коп.
Панч, П. — Голубі ешелони. Збірка повістей. 367 стор., ціна 1 крб. 60 к.
Панч, П. — Мишачі норі. Вид. 3-є. 154 стор., ц. 1 крб.
Первомайський, Л. — Шлями на сонці. Вид. 2-ге. 353 стор., ц. 1 крб. 40 к.
Цилипенко, С. — Тисячі в одиницях. Вид. 2-ге. 236 стор., ціна 1 крб. 20 к.
Сенченко, І. — Дубові гряди. Вид. 2-ге. 266 стор., ц. 1 крб. 25 к.
Скляренко, С. — Три республіки. 217 стор., ц. 1 крб. 50 к.
-

Поштові відділи Держвидаву надсилають накладною платою кожну книжку як власного, так і всіх видавництв СРСР. Пересилка й пакування на всі замовлення коштом Держвидаву, коли замовлення більше ніж на 1 крб. і наперед оплачується готівкою.

Замовлення надсилати на такі адреси:

Харків, вул. 1 Травня, № 17. Поштовий Відділ ДВУ.

Київ, вул. К. Маркса, № 2. Поштовий Відділ ДВУ.

Одеса, вул. Ляссала, № 33 (Пасаж). Поштовий Відділ ДВУ.

Дніпропетровське, пр. К. Маркса, 49. Поштовий Відділ ДВУ

КОМЕРЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ ДВУ

Харків, вул. Карла Лібкнехта, № 31.

Філії та книгарні по всіх округових та значніших містах
України

525-8

OK

1851

РЛ
№ 3998

117

1

03/186
кол. 08